

ZEMPLÉN.

Küzlöny a társasélet, közgazdaszat s irodalom köréből.

29-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

III-ik évfolyam.

Zemplénmegye

homonnai járásában kebeleztetett községek szabály-rendelete.

1. §.

(N. N.) mezőváros községe a törvény által rája ruházott teendőket saját erejéből teljesíteni képes nem lévén, mint kis község szervezkedik; s mint ilyen (N. N.) községekkel szövetkezik.

2. §.

Ezen község önkormányzati jogát a következő §-ban meghatározandó képviselő testülete által gyakorolja, mely képviselő testület gyűlésileg intézkedik.

3. §.

Ezen községben a legutóbbi hivatalos népszámlálás alkalmával (számu) lélek találatván, képviselő testületének létszáma (számu) tagban alapítatik meg, mely fele részben a választó közönség választottjaiból, hason-fele részben pedig a legtöbb egyenes államadót fizető községi lakos vagy birtokos nagykorú honpolgárokból áll.

4. §.

A mult évi számadások megvizsgálása végett minden év február hava első felében s minden ősszel augusztus hó második felében a jövő évi költségvetés megalapítása végett a képviselő testületnek rendes közgyűlést kell tartani.

5. §.

Rendkívüli közgyűlés annyiszor tartatik, a mennyiszer a körülmények igénylik, s ha a bíró, vagy a képviselő testület 5 tagja kívánja.

6. §.

A rendes közgyűlés határnapjáról és a felveendő tárgyakról a képviselő testület tagjait legalább 3 nappal a gyűlés előtt az elnök értesíteni tartozik; a rendkívüli gyűlések határ-ideje és a felveendő tárgyak iránti értesítés a közgyűlés előtt 24 órával is megtörténhetik.

7. §.

A képviselő testület tagjai a közgyűlés határnapjáról és a felveendő tárgyakról egy a kisbíró által saját lakukba elviendő körlevél által, de szóval is értesítendő.

8. §.

A képviselő testület elnöke a bíró, s ennek akadályoztatása esetében annak helyettese a törvénybíró.

9. §.

A közgyűlések jegyzőkönyveit a jegyző vezeti, mely jegyzőkönyvek a tanácskozást követő napon legkésőbb, ugyanazon képviselő testület, vagy annak e végre megbízott küldöttsége által hitelesítendő.

10. §.

Minden közgyűlés jegyzőkönyvébe a jelenlévő képviselők névszerint beirandók, és minden jegyzőkönyvbe a hitelesítési záradék, a hitelesítési nap kitételével bevezetendő és a jegyzőkönyv a bíró jegyző és a hitelesítésnél jelenlévő képviselők által aláírandó.

11. §.

A közgyűlés tárgyait az elnök tűzi ki napirendre, a tárgyak előadója a jegyző, kinek kötelessége az egyes ügyek előadásánál az el-

nököt, és képviselő testület tagjait az ügyvel kapcsolatos törvények és szabály rendeletekre s felsőbb meghagyásokra figyelmeztetni; és ha ezen figyelmeztetés dacára a törvényekbe, szabály-rendeletek és felsőbb meghagyásokba ütköző határozat hozatala czéloztatnék, és 5 képviselő névszerinti szavazást nem kérne, joga van a jegyzőnek a határozat hozatala előtt tett figyelmeztetését a felelősségnek saját magáról leendő elhárítása végett a jegyzőkönyvbe beiktatni.

12. §.

Rendes gyűléseken az elnök által kitűzött tárgyakon kívül más tárgyak is vétethetnek tanácskozás alá, és a gyűlés egyes tagjai által önálló indítványok is tétethetnek, ily előre ki nem tűzött tárgyak, és önálló indítványok azonban legalább 24 óra közbenjöttével vétethetnek csak tárgyalás és elintézés alá.

13. §.

A közgyűléseken a képviselő testület tagjain kívül az előjáróság minden tagja szavazattal bír, de csak olyan ügyekben, melyek által személyesen érdekelve nincs.

14. §.

A közgyűlések nyilvánosak, a gyűléseket az elnök nyitja meg, és zárja be; ő vezeti a tanácskozást, és örököl az ügyrend megtartása felett, joga és kötelessége az elnöknek a csend-zavaró hallgatóságot előre bocsájtott megintés után a teremből kiutasítani, a szóllót a tárgyhöz térésre, és ha attól ismételve eltért, vagy az illedelemet sértene, rendre utasítani, és ha ez sem használva, a szót tőle elvonni.

15. §.

A ki a tanácskozás méltóságát, vagy a gyűlés tagjait sértő kifejezésekkel él, és azt rögtön a széksértés megtorlásának indítványozása előtt vissza nem vonja, a gyűlés által a felelősség kizárásával a községi iskolai pénzalap javára 15 frtig terjedhető, és közigazgatási uton behajtható bírságra büntetetik. A szék sértés megtorlása iránti indítvány a napirenden lévő tárgy feletti tanácskozás felelősségével azonnal elintézendő.

1. §.

Ha a tárgy kellően ki van merítve, senki szóllani nem akar, és 5 tag szavazást nem kíván, a szavazatok a szóllók szerint vétethetnek számba, és ez alapon mondja ki az elnök a végzést. Ha azonban községi törzs vagyon elidegenítéséről, megterheléséről, terhes szerződés kötéséről és községi kölcsönről van szó, vagy ha 5 tag kívánja, az elnök a névszerinti szavazást elrendelni mindig köteles.

II. FEJEZET.

A községi előjárók létszámáról, kötelességeiről, fizetéséről, esetleges napi díjjak mennyiségéről és a kezelő és szolga személyzet létszámáról és bér járandóságáról.

17. §.

Előjárósága áll egy bíróból, egy helyettes vagy törvénybíróból (4) esküdttől és körjegyzőből. Az esküdtek egyike egyszersmind állami adószedő a másika községi adószedő és gazda.

18. §.

A községi bírónak kötelessége: 1-ör. A község belügyeit a törvény korlá-

taik között és a törvény által mellé rendelt közegekkel vezetni.

2-ör. Az állami közigazgatásra vonatkozó felsőbb rendeleteket a körjegyzővel egyenlő sorban felelősség alatt végrehajtani.

3-ör. A megyei törvényhatóság és a község szabály rendeleteit és a képviselő testület határozatait végrehajtani, vagy végrehajtatni.

4-er. A képviselő testület ülésein elnökölni, ezeken az ügyrend megtartása felett örökölni.

5-ör. A község pecsétjét őrizni, a község nevében és részéről kiadott okmányokat, jelentéseket és határozatokat a jegyzővel aláírni.

6-ör. A községi vagyon és pénztár, állami és községi adók, a községi magán jövedelmek, a jótékony és közművelődési alapok, s az árva vagyon felett ellenörködni, s ennél fogva ezen pénztárak szabályszerű kezelését és állapotát őrszemmel kísérni, és időközönként felül vizsgálni, s a tapasztalt hiányokat felelősség terhe alatt 24 óra alatt feljelenteni.

7-er. A községet peres és perenkívüli ügyekben bíróságok és más hatóságok előtt képviselni; a képviselő előtt azonban köteles közgyűlést hívni össze, magát a képviselő részéről utasítással láttatni el, és szorosán ezen utasításhoz ragaszkodni.

8-ör. A közrend és csend, személy és vagyonbiztonságra felügyelni; az ellene vétőket a mennyiben hatásköréhez tartozik, megfenyíteni, vagy felsőbb helyre feljelenteni; a tolonczok, csavargók továbbításáról, és netalán élelmezéséről gondoskodni; a tiltott koldulást és könyöradományok gyűjtését megakadályozni, az ez ellen vétőket letartóztatni, s haladék nélkül a szolgabíróhoz bekísértetni.

9-er. A tűz-rendőri szabály-rendeleteket (kémények és kürtök tisztán-, tűzoltó szerek jó karban tartása stb.) végrehajtani. Különösen pedig felügyelni arra, hogy minden a községben lévő épület tisztán s kizárólag a tűz eseteknél használandó létrával, vas horoggal és egy rúdra felesavart csomaggal ellátva legyen; hogy minden ház tulajdonos a tavasz beálltától a késő őszi fagyok beálltáig egy vízzel tölt kádát vagy hordót tartson háza közvetlen szomszédságában; szabadságában, sőt kötelességében állván a község bírájának az ezen szabályok ellen vétő községi lakosokat annyiszor amennyiszer fizetendő 1-10 frt pénzbírságban lemarasztalni. A községben kiütött tűzvész esetében köteles a község mind azon lakosait, kiknek vagyona a tűz által veszélyeztetve nincsen, alkalmas tűzoltó szerekkel 1-100 frt pénzbírság terhe alatt a tűzoltáshoz kirendelni; a tűzoltásnál személyesen jelen lenni, az embereket a tűzoltásra ösztönözni, s minden e részben szükségelt övrendszabályokat alkalmazásba venni; a szomszédos községekben kiütött tűzesetek alkalmával köteles, a bíró a község összes kézi és fuvaros munka erejét tűzoltásra alkalmas eszközökkel ellátva hasonlóan 1-100 frtig terjedhető pénzbírság terhe alatt a tűzoltáshoz kirendelni.

10-er. Az árvaügy kezelést illetőleg a törvényhatóság ez iránybani szabály rendeletének végrehajtását eszközölni; jelesen pedig köteles

a) a bíró minden oly halálesetnél, hol kiskorúak maradtak, haladék nélkül az örökható házánál megjelenni, ott, hol annak szükségét látandja, az ingó vagyon biztosságba helyezése iránt intézkedni, azt esetében szükség lepecsételni — s ha olyan kiskorúak maradtak, kiknek ellátásáról rögtön kell gondoskodni, ez

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.

Többszörinél olcsóbb.
Bélyeg díj mindig
30 kr.

Előfizetések és hirdetések felvételnek
Lövy A. könyvkereskedésében és a szerkesztőségénél.

irányban haladék nélkül s lelkiismeretesen intézkedni.

b) A megtörtént halálesetet a körjegyzőnek, de egyúttal a járási szolgabírónak is bejelenteni, mely alkalommal a kiskorúak részére javaslatba hozott gyám neve is bejelentendő.

c) A községben létező kiskorúak részére hatóságilag kinevezett gyámoknak az árva vagyón kezelésé, s a kiskorúak neveltetése, különösen pedig oktatása körüli eljárását folytonos s éber figyelemmel kísérni. A községben találtató árva állapotáról fél évenként a járási szolgabírónak tüzetes jelentést tenni. — Az árva vagyón kezelése, s a kiskorúak neveltetése tekintetéből netalán észreveendő mulasztásokat vagy visszaéléseket a szolgabírónak 24 óra alatt bejelenteni.

11-szer. Az egészség-rendőri szabályokat megtartani, u. m. utcák, térek tisztántartását eszközölni, — a kender és lenáztatókat a hatáiban olyformán berendezni, hogy ezek sem az emberek, sem a hasznos házi állatokra nézve veszélyesek ne legyenek, — a védhimlő beoltására összeírottak szülőit gyermekeik beoltására szorítani; — járványos betegség vagy marhavész jelentkezésének esetében, úgy nem különben az előfordulható hirtelen halálesetekben a szolgabírónak haladék nélkül jelentést tenni, s utóbbi esetben a halotti szemle, esetleg a hulla boncolásának megtörténteig a hulla eltakarítását megakadályozni; — járványos betegségek esetében előírandó óvrendszabályok pontos és szigorú megtartása felett őrkölni, — a köztemetőkre, különösen pedig a hullák szabályos eltakarítására felügyelni.

12-cr. A hadkötelesek összeírását és sorozás elállíttatását úgy a távol lévők kipuhatolását lelkiismeretesen eszközölni, a rendes hadsereghez és honvédséghez tartozók nyilvántartását a körjegyző által vezetett: behívásuk esetében őket pontos megjelenésre szorítani, a községben állomásozó vagy átvonuló katonaság beszámolását, és a szükséghez képesti elátása iránt gondoskodni.

13-or. A természetben leszolgáló munkaezert megkívánató számban és szorosan a követelt időben kiállítani, a leszolgáltatás felügyeletét személyesen vagy kiküldötté által gyakorolni, és a leszolgáltatásról kellő időben beszámolni; a váltásdíjat pedig a meghatározott időre behajtani és leszolgáltatni. — A község határán átvonuló megyei vagy a közlekedési utakat, különösen pedig a hidak és átérseket folytonosan éber felügyelet alatt tartani, az ezeken történt kisebb sérüléseket rögtön helyreállítani, nagyobb sérülések s a közlekedésnek bármilyen akadályoztatása esetében a szolgabírónak haladék nélkül jelentést tenni.

14-cr. Mindennemű állami közvetett és közvetlen, úgy megyei adó összeírások és kivételek, továbbá azok pontos beszédése és leszolgáltatása iránt őrködni; — a pénzügyi közegeket hivatalos eljárásukban támogatni és nekik a törvényben előírt segédkezést nyújtani.

(Folyt. köv.)

A honvédek oktatása érdekében.

Ha elismertük, sőt nyíltan hirdetjük, hogy a haza jólétének, fennmaradásának legbiztosabb alapja, legnevelhetőbb föltetele népünk értelmisége. A közmiveltetés: föl kell keresnünk s hiven föl kell használnunk minden utat, módot és eszközöket, melyek által a drága ügyet előbbre vihetjük. Ennek egyik föltetele, hogy a szülők a törvényben megszabott módon s esetleg büntetések által is kényszerítettessenek gyermekeik iskoláztatására. De meg kell jegyeznünk először, hogy ez Magyarországon nincs életbe léptetve; másodsor, hogy ez oly gyógyszer, melynek van egy kis fanyarsága, s hogy mennél ritkábban kelljen alkalmaznunk, keressük föl gondosan az erkölcsi eszközöket, melyek által az ügyet elősegíthetjük.

E részben hatásosabbat alig ismerünk a honvédek oktatásánál. S hogy ez nem üres elmélet, el fogom mondani, ami Sátoralja Ujhelyben történt.

Stern Mór és Rosenmeyer Izsák tanítók a honvédek oktatásával foglalkodtak. A tanítás f. évi apr. hó 9-én kezdődött, a vizsga hivatalos jelenlétében május 24-én tartották meg. Az eredmény az volt, hogy 73 honvéd közül, leszámítva azokat, kik

egykor iskolába jártak, írni és olvasni megtanultak 30-an, kik apr. 8-kán még egy betűt sem ismertek, s megtanultak volna mindnyájan, ha csak két héttel tovább tart még a tanítás.

Jelen volt a vizsgán a zászlóalj parancsnoksága, több tiszt urak a sorkatonaságtól s Ujhelyből néhány meleg keblű barátja a tanúgynek.

Minő hatással volt rájuk a fölmutatott eredmény, kitűnik Stuart alezredek urnak a honvédelmi m. miniszteriumhoz e tárgyban tett jelentéséből, melyből a következő sorokat idézzük: „a vizsga valamely kielégítőnek, a tanoncok némelyikénél pedig meglepően kedvezőnek mondható, s emellegva mind azokról, a kik az eredményt észlelték, azon óhajtazt keltette, vajha a felnőttek iskoláztatása honvédségünk részére kötelezőleg alkalmaztatnák, a kik olvasni és írni nem tudván, a honvédséghez besoroztatnák... záradékul ismételve azon nézetemnek és meggyőződéseimnek adok kifejezést, miszerint a felnőttek iskoláztatásának rendszeresítését a honvédségél, úgy magára intézményünkre, mint különösen népünk közmiveltetésének fejlesztésére és gyarapodására nézve a legüdvösebb intézménynek tartom, a melynek behozatalát a törvényhozás útján nemzeti seregünk részére bár áldozatokkal is mennél előbb biztosítani kellene.”

Azt hiszem, e nagybecsű nyilatkozat feleslegessé tesz minden további részletezést. A hatás nem mindennapi volt, mivel az ügyre vonatkozólag nem mindennapi gondolatokat költött oly férfiaknál, a kiknek nem hivatásuk a népnevelés rendszerével és módzataival tépelődni.

A honvédek sikerrel megkísérelt oktatásában lehetetlen nemzeti közmiveltetésünk egy igen nagy fontosságú intézményét föl nem ismerni. Sem az ismétlődő iskolások, sem a felnőttek oktatását nem lehet előre vinni a tankertületekben, s ennek szomorú eredménye, hogy sokan azok közül is, kik gyermekkorukban iskolába jártak, 20-24 éves korukban nevelőket sem tudják leírni. E bajon nagy részben segítve lenne a honvédek oktatása által.

Azonban a honvédek egy része nem akar tanulni, mivel attól fél, hogy ha valamennyire előrehalad, alacsonyabb lesz s mint olyan, huzamosabban szolgálatban marad, mint a legénység.

E bajon rögtön segítve lenne az által, ha kimondja az országgyűlés, hogy minden honvédnek meg kell tanulnia írni és olvasni, s a ki ezekben három éven át kellő jártasságot nem szerez, azonnal is be fog rendelteni évenként a gyakorlatokra, míg csak a cél el nem lesz érve. Ez által a honvédek elömenetelének lélektani igen nagy akadálya elmozdítatnék, sőt azoknak leghatásosabb ösztönévé válnék a tanulásra.

E tárgyban a következő intézkedésekre volna szükség.

1. Hozzon e részben törvényt az országgyűlés.
2. A honvédek oktatása végett az arra önként ajánlkozó jeles tanítókat előre ki kell kepezni.
3. Gondosan föl kell keresni azokat, a kik e részben már most jó szolgálatot tenetnek, a honvédekkel sikerrel tanítani képesek.
4. Ezeket szükséges volna felhívni, hogy nézeteket, szerzett tapasztalataikat adják elő.
5. A honvédek oktatását fölök gyakorlatilag is elajánlítóknak az erre vállalkozó jeles egyének.
6. A működő tanítók illő tiszteletjében részeseitendők lennének.
7. Nélkülözhetetlenek a czélszerűen berendezendő tantermek.
8. Szükséges beszerezni az íráshoz, olvasáshoz megkívánató könyveket, taneszközöket, készleteket.
9. Kötelezett tantárgyak volnának: írás, olvasás, számvetés mindenkire, e mellett földrajz, történelem s a legszükségesebb hadtani tárgyak az előhaladottabbakra nézve.
10. Az egészet rendezni és vezetni az illető megyei tanfelügyelő.

Erősen meg vagyok a fölül győződve, hogy ennek létre kell jönnie.

Könnnyű belátni, hogy ily országos törvény és intézkedés mily jó hatással lenne a gyermekek iskoláztatására nézve: az apa tudván azt, hogy fia addig föl nem mentetik mint honvéd az évenkénti szolgálat alól, míg írni, olvasni, számolni meg nem tanul, gyermekkorában iskolába küldené azt minden más kényszerítő eszköz alkalmazása nélkül. A dolog természetében fekszik, hogy ez a leánygyermek iskoláztatását is maga után vonná: ha a szülei a fiút iskolába adja, a leányt is elküldi vele.

S miután ez könnyen kivihető és üdvös: erős meggyőződésem, hogy létre fog jönni.

Árvai József,

zemplényi tanfelügyelő.

Közügazdászati.

Trágyázási kísérletek a világkiállításán. A bécsi világkiállítás főigazgatója késznek nyilatkozott, a trágyatermelőknek és kereskedőknek a gépekkel való kísérletek számára bérlendő telkeket kereskedelmi trágyával teendő kísérletekre is ingyen átengedni, azon feltétel mellett, hogy a trágya-anyagok a Bécs közelében levő kísér-

leti telekre a termelők költségén szállíttassanak és azok vegyelemzete megvizsgáltsassanak. A kísérletek rendezését és ellenőrzését, valamint az eredmények összeállítását a bécsi cs. kir. mezőgazdasági, vegyészeti, kísérleti intézet (III. körület, állatgyógyintézet) végzendő és nem fog azért más költség felszámlálni, mint a trágya-anyagok netán kért vegyelemzéseért járó árszabályszerinti díjak. Azon trágyatermelők és kereskedők, kik e kísérletekben részt akarnak venni, figyelmeztetnek, hogy ez iránt legkésőbb aug. 15-én a kísérleti intézetnél jelentkezniök kell.

Az országos magyar gazdasági egyesület legközelebb tartott választmányi ülésén a földművelés, ipar és kereskedelmi miniszterium egy leirata olvastatott fel, melyben előadja hogy. Litke János és Balz Fülöp, mint a borászati szakban jártas egyének, az iránt folyamodtak hozzá, hogy őket országos borbecsmestereknek eskettesse fel, s mint ilyenek a bor-árveréseknél alkalmaztassanak. A miniszterium tudomásával bir ugyan, hogy Bécsben léteznek borbecsmesterek, de ezek nem országos közegek, hanem csupán törvénykezési célokából a törvényszékek által neveztetnek ki. A miniszterium egyelőre ily borbecsmesterek kinevezését nem akarja, mielőtt azonban e tekintetben végleges határozat, az egyesület becses véleményét ohajtja ismerni az iránt, nem lenne-e czélszerű, ha a borkereskedés emelése érdekében kívánatos borárverések terjesztése czéljából a tervezethez hasonló intézmény létesíttetnék, taian a kereskedelmi és iparkamara, vagy a város által a bécsi példájára, s ha igen, melyek lennének a kivitel módzatai iránt teendő javaslatok?

Az igazgató választmány teljesen osztja a miniszterium azon nézetét, miszerint a folyamodók által értelmelt országos becsmesterekről s ezeknek a kérvényezés általi kinevezéséről szó sem lehet; elismeri azonban, hogy a bortermelés és kereskedés emelése érdekében, a folyamodók által szóba hozott borárveréseket nálunk is kívánatos volna valami czélravezető módon meghonosítani és megkedveltetni, mert csakugyan nem lehet tagadni azt, hogy p. o. a rajnavideki természetü mely kedvező helyzetben van borának eladására nézve az által, hogy a minden év tavaszán (Johannisbergben) tartatott szokott árverésen terményet rendszeren már egy éves korában, sőt ha bora igen jeles, még előbb is eladhatja; az árverésre bocsátott borok előbb becsüsök által értékesítetvén, s ezen értékesítés alapján hajtva aztán az árverés végre. Megbecsülhetlen előny a rajnavideki bortermelőre nézve mindenestre az, hogy borát már oly fiatal korban adhatja el. Ezáltal nemcsak gyorsan jut pénzhez, de a piac-kezelés terheit is legnagyobb részben átveszi tőle a borkereskedő, kinek föladatavá válik aztán a különböző minőségű borok megérlelése és házastásával előállítani a világhírű rajnait, azon értelemben, amint azt tőle a fogyasztó nagy világ kívánni szokta.

Egyébiránt hasonló borárveréseknél a mi viszonyaink közt inkább eszközölhető életbelepítésére iránt úgy gondol a termelők, és kereskedők szempontjából egyaránt, leghívebb kifejezést adni az igazg. választmány, ha a miniszterium az ipar- és kereskedelmi kamarát is felszólítja, hogy az orsz. magyar gazdasági egyesület részéről megbízott tagok mellé nevezzen ki kebeleből szintén néhány tagot, kik az ügyet beható tanácskozással tárgyává tegyék. Ez értelemben fog a miniszterium fölkeretni, s a javaslatba hozott közös tanácskozási anyagba az egyesület részéről Korizmic László, Havas József, Entz Ferencz, Gönczy Pál és Morocz István urak bizattak meg.

Egy ünnepély,

(V. Gy.) A ki valami idegesiklandozó kaland leírása után áhitozik; a ki talán valami agarászverseny bohózatának, avagy egy bál csillogó esecsebecsünek leírását szomjuhozza: az jobb, ha álomra fordítja az unalomtól és rekkenő hőségtől hágyadt szempillát, mint e sorokra. Még csak nem is politikai látképek, hanem csupán egy egyszerű s minden áldott év július 31-én ismétlődő ünnepélyt illeti e hasáb, értem a s. a. ujhelyi nagy gymnasium évi zárünnepélyét.

Nem is voltunk sokan. Néhány az iskolai port csak innét lerázott vagy felsőbb iskolákat hallgató fiatal ember, és vagy három száll buzóbb, fiának jövője iránt érdeklődő atya, meg természetesen a tanári kar és ifjuság Fényes nevek, nagyképu és hangu „zemplényi állam-férfiak” és iskolatanácsosok, tisztelendő és fötisztelendő, vitézlő és nem vitézlő rendek, bizony, mi csürés-csavarás jelen nem létökkel tüdőkölték; és kérem, azért, mert atlasok nem tartják a földet, és mégis bátorokodik forogni, s haladunk meg művelődünk biz mi hora tovább, talán pukkanó bosszuságára mindazon nagy férfainknak, kik minden politikai és társadalmi aprólekos kérdésnél a nép tudatlanságáról zümögnek, egyéb semmi.

Az ünnepélyt Gyalokai Ferencz gymnasiumi igazgatónak az ifjuságot buzdító beszéde nyitá meg. A beszéd minden ízében melegen buzdító és előmenetelre intő volt, helyesen jegyezvén meg, hogy a

mai korszak a múlt idők mérték nélküli nésszel párteljesen bőségök gyarattak. valom, i latom sze mus, ilye kívül a lehordani zonyitván nek sok

Az osztályu rekded s testületn Ez tal a tan csak e l teleinket különböző bocsátot helyzetb az intéz üdvözölj zenek adatoka zethez érdeke anyagi helyzeté természé szemete nála m egy kit mervben Az ifjus ként be ellenben demény dicsőség

El gatta rendü, zatot n nem vi hogy a gát ide nemzeti hazánk adat ez kintve ajku hatatla eszközök telmisé tgot s létére, hez so

3. Névélső ne sorok forintta jos II szegény forintta VI od zsef V rencz tal: S oszt. E oszt. t

három lapok tuk a s gyal a heró kat, k bályoz haladó mender rint fe lami k nak v gyobb mindig emléke jára c bajt o ként f nézve rendsz dabb u j res is hoz nyeink

Van szerencsénk a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy

S.-a.-ujhelyi polgári

takarékpénztár

és

hitelegylet

czégtü, s a takarékpénztári üzletágak minden nemére kiterjedő intézetünket, melynek alapszabályait a nmgu m. k. földm.- ipar- és kereskedelmi miniszterium f. évi június 26-kán 7598 sz. a. kelt leiratával megerősítette, f. évi július 1-sőjén a helybeli Széchenyi téren 84. számú házban megnyitottuk.

100,000 o. é. ftnyi alaptőkének fele, melynek befizetését a megnyitás előtt a kormánynak hiteles kivonatban kimutatni kellett, teljesen be van fizetve; s hátralevő fele ezentul 2 havonként 10 ftnyi részletekbe minden részvény után fog befizetetni

Pénzeiket kamatozás végett nálunk elhelyező feleknek a **lehető legnagyobb előnyöket nyújtjuk** Ugyanis:

1. Mindenekfelett óhajtjuk saját érdekünket a közönség s illetőleg helybeli lakosság érdekével összekapcsolni; minélfogva **készebbek vagyunk magasabb kamatot biztosítani**, a rendesnél hosszabb felmondási határidőre tőkékiket nálunk elhelyező feleknek, mintsem ugyanily magas kamatot a visszleszámitolásnál fizetve a nyereséget idegen pénzintézeteknek engedjük át.

2. Intézetünknel **a pénz a betétel napjától a követel napjaig kamatozik**, nem úgy mint legtöbb más intézetnél, hol a kamat csak a hónap elsejétől és 15-kétől számittatik, s az időközben elhelyezett pénzek a félnek nem jövedelmeznek.

3. Takarékbetéti könyvecskéért díjt nem veszünk.

4. A **legnagyobb előnyről** melyet intézetünk a betevőnek nyújt, alapszabályaink 27-ik §-a következőleg szól:

„Pénzeiket az egyletnél kamatozás végett elhelyező feleknek úgy magán, mint hivatalos betéteknél az egylet azon előnyt nyújtja, hogy azok az egyletnél takarékpénztári könyvecskére betett összegekre nézve, melyek fél évnél tovább nem mondattak fel, az ezen tőkék után járó egyleti jövedelemnek 20%-ját jutalékkul kapják. Ezen jutalék a jogosultaknak a takarékpénztári könyvecské felmutatása mellett az évi zárszámla megtétele után fog kifizeteni, illetőleg tőkésíttetni.“

Továbbá:

5. Alapszabályaink 49. §-a értelmében: „az egylet jótékony s közhasznu helyi intézetek — mint iskolák, szegény- és betegápolók gyámolítása tekintetéből ajándékokat s hagyományokat is elfogad s azokról jövedelmök után 2% kezelési díj levonásával külön könyvet vezet“. Ily pénzek tehát esetleg 9 sőt 10 száztolit is jövedelmezhetnek az illető intézetnek.

AZ INTÉZET KÖLCSÖNÖZ:

1. Telekkönyvezett földbirtokra.
2. Házakra.
3. Adóssági kötelezvényre két kezes jótállása mellett, mi különös előny a törvényeink értelmében nem váltóképes, továbbá: irást nem tudó egyénekre.
4. Nyílt hitelt nyit ingatlanrai bekebelezés mellett.
5. Leszámitol saját és idegen váltókat.
6. Előlegez államkötvényekre, arany és ezüst pénzekre és készletekre, ékszerekre s egyéb kézi zálogokra.

Végül elfogad őrizet végett letéteményeket lehető legjutányosabb díj mellett.

Intézetünket a t. cz. közönség pártfogásába ajánlva, készséges és pontos kielégítésért kezeskedünk.

MATOLAI ETELE s. k.

igazgató.